

Всесвітній день моря: історія заснування

Всесвітній день моря (англ. *World Maritime Day*) привертає увагу населення до екології морського середовища, захисту біологічних ресурсів, безпеки перевезень на судах та човнах. Дата події залежить від року та країни, але, зазвичай, проводиться в останній четвер вересня.

Щорічно ІМО обирається тема і тези для заходів під егідою міжнародної події – Дня моря. Вони доступні на сайті **imo.org**, як наприклад. Тема, зазвичай, відображає роботу ІМО щодо підвищення безпеки та охорони на морі разом із захистом морського середовища, водночас гарантуючи, що процес нормативної розробки безпечно передбачає швидкі темпи технологічних змін та інновацій.

Тема дня у 2025 р. оголошена ІМО: «Наш океан - Наші зобов'язання - Наші можливості» Our ocean, Our obligation, Our opportunity

Міжнародною морською організацією було обрано тему Всесвітнього дня моря на 2025 рік, кульмінацією якого стане святкування Всесвітнього дня моря 25 вересня 2025 року – **Наш океан Наші зобов'язання Наші можливості**. Рада ІМО, зібравшись на свою 132-у сесію, схвалила тему за пропозицією

Генерального секретаря ІМО пана Арсеніо Домінгеса. Захист океану є центральним у світовій морській темі 2025 року.

Тема відображає життєво важливу роль океану у світовій економіці, оскільки понад 80% світової торгівлі транспортується морем. Океан є джерелом робочих місць і їжі для мільйонів людей, домом для незліченних морських видів і регулятором клімату планети, пом'якшуючи наслідки зміни клімату.

Історія Всесвітнього Дня моря

Всесвітній день моря заснований ООН за сприяння спеціального підрозділу ІМО (Міжнародної морської організації) з метою вшанування внеску морської промисловості в світову економіку. Сфера діяльності ІМО зосереджується на таких областях, як безпека, екологічні проблеми, правові питання, технічне співробітництво, морська безпека та ефективність судноплавства.

Упродовж історії люди розуміли, що міжнародні правила, яких дотримуються багато країн світу, можуть покращити безпеку моря. Всесвітній день моря вшановують у багатьох країнах світу (Австралія, Канада, США, Україна тощо), морські організації та профспілки проводять симпозіуми. У навчальних закладах організовують поїздки до морських музеїв.

Всесвітній День моря – це міжнародне свято, яке відзначається для підвищення обізнаності про важливість морського середовища та сприяння його збереженню. Це свято відзначається щороку в останню четверту суботу вересня. Воно має на меті привернути увагу до проблем морів та океанів, а також нагадати про їх важливість для людства та планети в цілому.

Всесвітній День моря був ініційований Міжнародною морською організацією (ІМО) – спеціалізованим агентством ООН, яке займається питаннями безпеки судноплавства та запобіганням забруднення морського середовища. Вперше це свято було відзначено в 1978 році. Перші святкування мали на меті привернути увагу до проблеми забруднення морів та необхідності забезпечення безпеки мореплавства. З роками акценти святкування змінювалися, включаючи більш широкий спектр екологічних та соціальних питань, пов'язаних з морським середовищем.

Цікаві факти про Всесвітній день моря

Всесвітній День моря відіграє важливу роль у світовому співтоваристві, підвищуючи обізнаність про важливість морів та океанів. Щороку свято присвячене певній темі або гаслу, яке відображає актуальні питання та виклики, пов'язані з морським середовищем. Наприклад, у 2019 році тема свята була

“Спільне мореплавство – наша спадщина для майбутнього”, а у 2020 році – “Підтримка морських працівників”. Це свято сприяє збереженню морського середовища, мобілізуючи зусилля міжнародних організацій, урядів, наукових установ та громадськості.

Значення моря для людства

Море має величезне економічне значення, забезпечуючи мільйони людей їжею та засобами до існування через рибальство, торгівлю та туризм. Воно також має важливе екологічне значення, оскільки морські екосистеми підтримують біорізноманіття та регулюють клімат планети. Соціокультурне значення морів проявляється в багатій культурі, традиціях та історії, пов’язаних з мореплавством та життям біля морів.

Основні виклики, пов’язані з морем.

Морські екосистеми стикаються з багатьма викликами, серед яких забруднення морів пластиковими відходами та нафтопродуктами, надмірне рибальство та вплив зміни клімату. Забруднення морів загрожує життю морських організмів та здоров’ю людини, тоді як надмірне рибальство може призвести до виснаження рибних ресурсів. Зміна клімату впливає на морські екосистеми через підвищення температури води, кислотність океанів та зміну морських течій. На Всесвітній День моря проводяться різноманітні заходи та ініціативи. ООН та інші міжнародні організації організовують конференції, семінари та виставки, присвячені актуальним питанням морського середовища. Локальні та національні заходи включають освітні програми, лекції та культурні події, спрямовані на підвищення обізнаності про важливість збереження морів. Волонтерські акції та проекти з очищення узбережжя та морських акваторій також є невід’ємною частиною святкування, залучаючи громади до активної участі у збереженні морського середовища. Всесвітній День моря – це свято, яке об’єднує людей з усього світу в прагненні зберегти наші моря та океани для майбутніх поколінь.

Загалом ІМО хоче привернути увагу до таких проблем:

- охорони праці працівників торгового флоту,
- безпеки на морі,
- захисту навколишнього середовища,
- правових питань,
- перспективи професії моряка як такої.

Як відсвяткувати День моря

Найкращим подарунком для моря буде допомога йому.

Найбільшою проблемою морів, зокрема, Чорного моря в Україні, є величезна кількість пластику, яка потрапляє в нього зі стічними водами.

Він становить 83% від усього морського сміття. Найчастіше це: пляшки, обгортки від цукерок, одноразові пакети тощо.

Як допомогти морю може кожен?

- не змивайте засоби особистої гігієни (вушні палички, контактні лінзи, засоби жіночої гігієни тощо) у каналізацію;
- не викидайте пластикове сміття у річки. Якщо бачите пляшку чи пакет, які пропливають повз вас, витягніть їх і утилізуйте;
- діліться інформацією про забрудненість морів;
- організовуйте або долучайтесь до акцій прибирання прибережних територій у вашому місті.

23.09.2025 р.

Укладачі: Інна Гороховська, бібліотекар

Ірина МОСЕЙЧЕНКО, бібліотекар

Редагувала: Ганна Прокопчук, завідувачка бібліотеки